

VEERTIG JAAR SEKSUELE INTIMIDATIE EN PEDOFILIE: priester Joseph C., alias Jef Seks

Twee weken geleden haalde Patrick Hoogmartens, de bisschop van Limburg, vanachter het altaar hard uit naar het mediagedruis waarmee het Brussels parket op de heiligste plekken in het land was binnengevallen. Dat verhinderde het serene verloop van het onderzoek, sprak hij waarschuwend. Alleen: over serene onderzoeken heeft de bisschop niemand lessen te leren. In zijn eigen bisdom waart al veertig jaar lang een priester rond die zich strafeloos bezondigt aan seksuele intimidatie, verregaande handtastelijkheden en pedofilie: eerwaarde heer Joseph C., uit het dorpje B., waar men hem ook kent onder een andere naam: *Jef Seks*.

Dit briefje vertrok op 27 november 1988 vanuit B.:

'Allerbeste Gerda,

Omdat ik zo oneindig veel van je houd, wil ik ook op deze manier vragen om in de lessen wat meer en beter op te letten en anderen niet te storen. Ik ben ontzettend om jou en al de anderen bekommerd. Ik zou zo graag willen om wat minder geprikkeld te kunnen lesgeven. Geloof je dat het me ook altijd veel pijn en verdriet doet om steeds maar dezelfde bemerking te maken. Ik kan moeilijk klaarkomen met mezelf om je te straffen. Je vindt het zeker ook erg onzinnig om op jouw leeftijd nog straf(studie) te moeten maken. Ik nog meer, maar...

Waar is dat blij, gelukkige en stralende meisje van het vierde jaar gebleven? Wat is er met haar aan de hand? Zorgen? Jongens?... Spreek het eventueel eens uit. Je bent altijd – in alle discretie – welkom. Ik ben ervan overtuigd: 'PLUS EST EN TOI!' Moge de goede en al-vergevende God en je patrones je overvloedig zegenen met alle goeds! Daar blijf ik zeer intens voor bidden. Doe je ook mee? Ik wens je nog veel studietoed en mooie resultaten.

Laat je nu ook eens langs je beste zijde kennen!'

Was getekend: 'je godsdienstleraar Joseph C.', met de toevoeging van zijn privé-adres én zijn telefoonnummer.

In de tweede helft van de jaren tachtig heeft ook Els behoorlijk wat brieven van de man aangekregen. Maar bewijs daarvoor kan ze niet meer aandragen: uit woede heeft ze de meeste correspondentie verscheurd of verbrand. Stom, zegt ze nu: ze had beter moeten weten. Ze had haar emotie moeten uitschakelen en compromitterend materiaal verzamelen. Dan had ze be-

ter kunnen uitleggen wat voor een gewiekste kerel *Jef C.* wel was. En hoe geraffineerd hij zijn autoriteit als leraar misbruikte, balancerend op de dunne lijn tussen verleiden en vermanen. Nu goed, ook uit de brief van Gerda doemt het beeld van een manipulator op: 'Hij nadert heel behoedzaam, komt dicht bij je te staan, peilt naar je zwakke plekken, en slaat dan toe. Zo deed hij het met mij, zo doet hij het met iedereen. Op school ronselde hij leerlingen voor Het Werk, een seculaire beweging in de schoot van de kerk, waarvan hij deel uitmaakte. Hij won je vertrouwen, nam je mee naar bezinningsdagen en -weekends, en als je helemaal aan hem was overgeleverd en nergens meer naartoe kon, kwam zijn ware aard boven. Dan was hij genadeloos: hij heeft me jarenlang verkracht. De eerste keer was ik vijftien.'

HET WITTE DRANKJE

Carla was vijf jaar jonger toen het haar voor het eerst overkwam. Ze wil best met Humo praten, maar ze kan niet: Jef C. heeft een klacht tegen haar ingediend wegens laster en eerroof, en de politie heeft haar spreekverbod opgelegd. Anderen vertellen namens Carla hoe het is ontspoord in de zomer van '79.

Carla moest op kamp van haar ouders, maar ze had er helemaal geen zin in. 'Geen probleem,' zei Jef, de proost van het kamp. 'Ik zal me wel over haar ontfermen.' Jef was een vriend van de familie, 'meneer pastoor', een man op wie je staat kon maken. Als hij zich om Carla bekommerde, hoefde niemand zich nog zorgen te maken over de uithuizigheid van het jonge meisje: ze zou zich snel op haar gemak voelen.

Jef *schonk* Carla veel aandacht:

THOMAS LEGRÈVE

hij maakte haar complimentjes, hij haalde haar aan, hij nam haar op schoot. En op een nacht ging hij nog een stapje verder: hij tilde haar uit bed, kleepte haar uit, betastte haar, bond haar aan een boom vast, en gaf haar een witte vloeistof te drinken, waarna alles wazig werd. Toen ze later wakker werd, deed haar hele lichaam pijn en had ze grote blauwe plekken op haar armen en buik. Bevangen door een radeloze paniek gilde ze het uit van de angst, de rest van het kamp bracht ze door met huilen. Toen ze eindelijk terug naar huis keerde, was Jef haar voor. Nog voor zij het verhaal aan haar ouders kon vertellen, had hij hen al onderhouden over hun fantasierijke kind dat door nachtmerries werd geplaagd, de ene al naarder dan de andere. En het erge was: Carla geloofde de nachtmerries. Ze moesten er maar niet te veel aandacht aan schenken – het was de leeftijd. En de ouders geloofden Jef C.

Els «Het verhaal over het witte drankje klinkt raar, maar ik heb hetzelfde meegemaakt. Ik herinner me dat Jef het me soms liet drinken: spul dat je onmiddellijk verdooft. Dokters hebben me verteld dat het Temesta zou kunnen zijn. Of geplette pillen vermengd met melk, waardoor je spieren verslappen en de dader ongestoord zijn gang kan gaan. In elk geval: andere slachtoffers van Jef hebben ook melding gemaakt van het drankje.»

Twee jaar na het incident rijdt Carla 's avonds met de fiets naar huis. Op eens voelt ze twee sterke armen die haar van haar fiets trekken. Ze belandt op de grond, en ze herkent zijn gezicht: Jef C. Met twee handen snoert hij haar keel dicht. Gelukkig stopt even later een auto, en laat hij haar gaan. Thuis stuit Carla weer op ongeloof: Jef C. kon het niet gedaan hebben.

De moeder van Carla «Ze was angstig, ja. Maar wisten wij veel wat er was gebeurd. Jongeren op die leeftijd, wat doen die allemaal met elkaar?»

Carla is nooit naar de politie gegaan. Dat deed je toen niet: je raakte niet aan meneer pastoor.

OP KRUISTOCHT

Els «In '86 was Jef C. mijn godsdienstleraar op school. Het was de tijd van 'de eucharistische kruisochten', en hij vroeg: 'Wie gaat er mee op bezinning?' Mijn vriendin en ik staken onze hand op. Jef

kwam naar ons thuis, maakte het voorstel aan mijn ouders over, won hun vertrouwen, en: ik mocht mee.

»De eerste bezinning viel mee. Op de tweede bezinning, een drie-daagse, ging het fout. Jef verdeelde de kamers: de mondige kinderen bracht hij in een grote slaapzaal onder, de minder mondige kinderen gaf hij aparte slaapkamers zonder sleutel. Zo is het begonnen: 's nachts is hij bij mij op de kamer gekomen.»

Els stokt. Ze kan het niet meer zeggen. Het is nu vijftientig jaar geleden, maar nog steeds ontschieten haar de woorden om uit te drukken wat ze drie jaar lang heeft doorstaan. Zo bang is ze voor de wraak van Jef C. 'Hij dreigde me af. Hij zei: 'Als jij hierover gaat praten, zullen er verschrikkelijke dingen met je ouders gebeuren.' Hij haalde de duivel erbij. Hij liet me een foto zien van een lijk in ontbinding met gloeiende rode ogen: 'Als jij je mond opendoet, word jij ook zo.' En ik heb gezwegen. Ik heb nooit geweten of hij hetzelfde deed met de andere meisjes die hij voor Het Werk ronselde.'

Drie jaar lang heeft Els, in het spoor van Jef C., bezinningsdagen

van Het Werk gevolgd. Pal op haar achttiende verjaardag nam de hoofdverantwoordelijke Els mee uit wandelen. 'Wil je intreden?' vroeg ze.

Els «Dat was natuurlijk de bedoeling: zodra ik meerderjarig was, wilden ze me inlijven in Het Werk. Ik zeg: 'Nee, ik wil eerst theologie studeren aan de universiteit in Leuven.' Het beste antwoord van mijn leven. Stél dat ik intreed: ik zit vast voor de rest van mijn dagen.

»Ik ben in Leuven gaan studeren. Obsessief, mag ik wel zeggen: ik studeerde om te vergeten. De band met Jef werd vanzelf minder hecht: hij kon het niet verkroppen dat ik een vriend had – mijn huidige man. Na mijn studie begon ik als godsdienstlerares op de school waar Jef altijd had gestaan. Twee jaar lang heb ik met hart en ziel les gegeven, ik deed het doodgraag. Maar na verloop van tijd ging het niet meer: ik ben ingestort.»

En weer stokt het gesprek. **Rudy**, de man van Els, neemt over. Hij vertelt dat ze jarenlang zware lichamelijke klachten heeft gehad, die schijnbaar uit het niets kwamen. Helse tandpijn, waarvan de oorzaak niet te achterhalen was. Ze liet een kaakboring uitvoeren. Haalde niks

uit. Een nieuwe kaakboring dan maar, tot de tandarts vaststelde dat Els hyperventileerde als hij een doekje over haar gezicht legde. 'De tandpijn heeft een andere oorzaak,' zei hij. En hij verwees Els naar een psychiater.

Rudy «Bij de psychiater heeft het jaren geduurd voor het seksuele misbruik aan de oppervlakte kwam: Els kon er niet over praten. Op een dag is ze begonnen te tekenen, met heftige halen, zo is het stukje bij beetje naar buiten gekomen. In '96.»

'ZIEKELIJKE MAN'

1996 is een annus horribilis voor Jef C. Hij geeft les aan het Onze-Lieve-Vrouwlyceum van Genk, waar een machtsstrijd is uitgebroken tussen directeur **Hugo Van Heeswijck** en zijn raad van bestuur onder aanvoering van mevrouw **Leo Delcroix** – het kamp van Jef C. Een speurder zegt: 'Het plan was: de school upgraden om er een Europese universiteit voor rijkeluiskinderen van te maken. De winst van die operatie zou aan Het Werk worden besteed.'

De interne oorlog bereikt al gauw de buitenwereld. Half september bericht Het Laatste Nieuws over de ronselpraktijken en de seksuele intimidatie van Jef C. De priester-leraar is in alle staten: hij noemt de twee verwijten ongegrond, en dient een klacht in voor laster en eerroof tegen drie personen: de journalist van het stuk, directeur Hugo Van Heeswijck en **Anna Van Houtte**, de ex-secretaris van het oudercomité. Hij doet dat, zegt hij in zijn eerste verhoor, 'op aanraden van het bisdom, de raad van beheer en mijn collega's'.

In het daaropvolgende procesverbaal is Jef C. al minder stellig: hij wenst alleen nog het verwijt van seksuele intimidatie te weerleggen. Over zijn rol bij Het Werk is hij dubbelzinnig: hij ontkent te ronselen, maar hij bevestigt dat hij zich op bezinningsdagen laat bijstaan door de zusters van Het Werk. Maar goed, over Het Werk wil hij het dus níet hebben.

De ondervragers zijn in het bezit van twee anonieme brieven, die ook aan de bisschop van Limburg zijn bezorgd. In de eerste brief vragen drie personen (die alleen hun initialen vermelden) de zusters in de raad van bestuur met aandrang om Jef C., een 'oude, ziekelijke en gefrustreerde man', eindelijk op de ▶

'Hij was genadeloos. Vanaf mijn vijftiende heeft hij me jarenlang verkracht'

Source: Humo Publication date: 13-7-2010

Priester Joseph C, alias Jef Seks

► vingers te tikken.

Citaat: 'Deze man speelt het klaar om gedurende enkele schooljaren meisjes ongewenst seksueel te benaderen. Deze ongewenste intimiteiten gaan van aanrakingen, strelingen tot opgewonden ademhalen in de hals van de leerlingen. Het blijft niet enkel bij seksuele intimiteiten: de heer C. speelt het sluw! Het verbale blijkt hem evenzeer op te vinden. Onderwerpen zoals ontmaagding zijn nu toch echt niets om door een priester-leraar uitgelegd te worden.'

Een andere brief, ondertekend door één leerling 'gesteund door veel leerlingen', hekelde het racisme van Jef C.: 'Uitlatingen over moslimmekes, ramadan... Samengaand met schijnheilig gelach kan ik echter moeilijk verdragen.'

Jef C. ontkent alles, noemt zich 'zeer terughoudend in de omgang met meisjes', en wil dat de cam-

Het is niet de laatste keer dat Jef C. zich laat voorstaan op de steun van het Limburgse bisdom. In zijn verhoor had hij ook al laten verstaan dat 'het bisdom' hem had gevraagd als godsdienstleraar van het Sint-Augustinusinstituut in Bree te verhuizen naar het lyceum in Genk, 'gezien de uitgesproken anticlericale houding van de directeur'. Met andere woorden: Jef C. weerlegt de geruchten als zou hij in Bree vanwege klachten over seksuele intimidatie zijn opgestapt.

Els zegt in haar proces-verbaal iets anders: 'Ik meen te weten dat C. verplicht werd daar op te stappen.' En daar voegt ze nu aan toe: 'Eind jaren tachtig heeft het bisdom een onderzoek naar Jef C. gevoerd. Hij was daar doodsbenaamd voor: 'Als ze iets vragen, mag je niet antwoorden,' zei hij. Hij vreesde van de ene dag op de andere naar het buitenland te worden verplaatst.'

sprekken aan C., waarbij hij haar ook vragen stelde over haar seksualiteit, meer bepaald over masturbieren, haar seksuele fantasieën en of zij reeds iets met jongens had gehad.'

Er komen nog getuigenissen à charge. Een leerlinge vertelt wat tientallen andere meisjes na haar zullen herhalen: Jef C. prutst aan de bandjes van haar beha. De coördinator van de derde graad vertelt dat ze de directeur heeft verzocht Jef C. te laten lesgeven in andere klassen omdat de aversie van de oudste leerlingen voor hem te groot is. Ze noemt hem 'slijmerig', 'opdringerig', 'fysiek te vertrouwelijk', 'onkies in zijn taalgebruik' en 'oerconservatief'. Een andere leerkracht bevestigt het onhebbelijke gedrag van Jef C.: 'Zo was hij reeds wegens dit optreden van de hogere klassen naar het derde jaar gemuteerd, waar seksualiteit en huwelijksmoraal in mindere mate op het programma staat. Niettemin kon hij het toch niet nalaten om in zijn lessen voortdurend te refereren aan dergelijke onderwerpen. Op een dag werd ik geconfronteerd met een klas die kwaad en ontdaan was over een dergelijke les: hij had gevraagd aan een bepaalde leerling een verhandeling te maken over ontmaagding, hetgeen zij ongepast vonden. Ook was er het onkies woordgebruik, zoals 'dikke batsen'.'

Uiteindelijk wordt de zaak geponeerd. Het blijkt, volgens de conclusie van het onderzoek, dat Jef C. ijverde voor Het Werk, onkies was in zijn woordgebruik, te verdenken is van seksuele frustratie, maar: hij heeft op geen enkel moment een strafrechtelijke inbreuk gepleegd.

VAN PONTIUS NAAR PILATUS

Het einde van het onderzoek is niet het einde van de ellende voor Jef C.: hij blijft onder vuur liggen. Els verzamelt al haar moed en dient in het najaar van '96 een klacht in wegens verkrachting bij het bisdom van Hasselt. Er komt geen reactie. Dat gebeurt pas als **Rik Devillé**, de dissidente priester van de Werkgroep Mensenrechten in de Kerk, in januari '97 een aangetekende brief stuurt naar de Limburgse bisschop **Paul Schreurs**.

Deville verzet zich tegen de wederaanstelling van Jef C. in het lyceum van Genk. Jef C., schrijft Devillé, is 'een groot gevaar voor

jongeren'. Hij baseert zich voor die boude uitspraak op getuigenissen van minderjarige tienermeisjes die, sinds de jaren '70, door Jef C. zijn lastigvallen. Eén van de feiten die Devillé aanhaalt, zal Jef C. later bevestigen: in het holst van de nacht bezoekt hij weleens jonge meisjes, die zich voor hem moeten uitkleden.

Ook ouders van verontruste leerlingen van het lyceum schrijven een brief naar vicaris **Jaak Jansen**, de rechterhand van Schreurs: ze dringen aan op de onmiddellijke vervanging van Jef C. als leraar godsdienst.

Eind januari reageert het bisdom in de persoon van **Guido Plessers**, priester en inspecteur voor het vak godsdienst in het katholiek onderwijs. De bisschop heeft hem aangesteld om een intern onderzoek te voeren naar de gegrondheid van de klacht tegen Jef C. Wil Els met hem praten? Els schrikt zich een hoedje. Guido Plessers heeft haar weliswaar, na haar eerste jaar als lerares godsdienst, een uitstekend verslag gegeven, nu dreigt een belangenconflict: hoe kan een inspecteur, die haar werkgever – het katholiek onderwijs – vertegenwoordigt, neutraal oordelen in deze delicate zaak? **Els** «De eerste keer dat Plessers me kwam verhoren, zeg ik tegen hem: 'Als ik spreek, ben ik mijn werk kwijt.' Hij suste me. Daar hoefde ik niet bang voor te zijn, zei hij: hij stond aan mijn kant. Maar ik *ben* wel mijn werk kwijt.»

Begin februari '97 hebben Els en haar man Rudy een plannetje klaar. Rudy zal Plessers thuis bellen en het gesprek opnemen. Zo gezegd, zo gedaan: Plessers vertelt aan de telefoon dat Jef C. zich uit het onderwijs heeft teruggetrokken: 'Hij is met ziekteverlof, en gaat vanaf 1 maart met vervroegd pensioen.'

Op dat ogenblik is Jef C. 58. Plessers bevestigt in het telefoongesprek dat hij met Jef C. over de verkrachting heeft gesproken. Letterlijk citaat van Plessers: 'Hij (Jef C.) heeft natuurlijk een andere visie daarop. Hij zegt dat hij er niet zo een druk op heeft uitgeoefend.' Vraag van Rudy: 'Dus volgens hem was dat met instemming gebeurd?' Antwoord Plessers: 'Ja, enfin, daarover hebben we niet zo direct gepraat maar, euh, ja, hij zegt dat hij Els niet onder dwang heeft tussengenomen.'

We spoelen de band terug, en luisteren nog eens. Wat zegt Plessers hier precies? 'Hij heeft Els

BELGA

BELGA

Paul Schreurs en Patrick Hoogmartens, de vorige en huidige bisschop van Limburg. Els, die vanaf haar 15de verkracht werd door Jef Seks, werd wel door hen gehoord, maar ze zetten geen stappen om de man te straffen.

pagne tegen zijn persoon stopt. Het heeft hem zozeer aangegrepen dat hij, sinds het verschijnen van het artikel, werkonbekwaam is.

De reactie van Hugo Van Heeswijck, de directeur, is duidelijk als het over Het Werk gaat: hij heeft 'meer dan de indruk' dat Jef C. leerlingen ronselt. Van seksuele intimidatie is hem daarentegen nooit iets opgevallen. Opmerkelijk is de slotalinea in zijn verhoor: 'Wel trek ik daarbij uw aandacht op de ongedateerde en handgeschreven nota aan C. vanwege de bisschop, waarin bevestigd wordt dat C. zich bescheiden en eerbiedig opstelt. C. had deze nota opgehangen in het leraarslokaal, zonder mijn toestemming en mijn medeweten.'

Een andere bron in het dossier bevestigt het bestaan van een kerkelijk onderzoek eind jaren tachtig.

Anna Van Houtte, lerares in het Genks lyceum en ex-secretaris van het oudercomité, is het scherpst. Jef C., zegt ze, presenteert zich als de spreekbuis van God maar zijn gedrag is ongepast. Hij frutselt aan de meisjes en vermaant ze als ze op een radiator gaan zitten: 'Pas toch op, want daar wordt uw schatje rood van.' Of: 'Daar wordt geheet van.' Van Houtte verwijst naar een leerlinge uit de vorige school van Jef C., die anoniem in het vtm-programma 'Telefacts' heeft getuigd: 'Zij is een tijdje bij Het Werk geweest, zij citeert dat zij in aanwezigheid van anderen haar biecht moest

27 november 1988

Allerbeste

Omdat ik zo oneindig veel van je houd, wil ik ook op deze manier vragen om in de lessen wat meer en beter op te letten en anderen niet te storen. Ik ben ontzettend om je en al de anderen bekomerd. Ik zou zo graag willen om wat minder geprikkeld te kunnen lesgeven. Geloof je dat het me ook altijd veel pijn en verdriet doet en steeds maar dezelfde benaming te maken. Ik kan moeilijk klaarkomen met mezelf om je te straffen. Je vindt het zeker ook erg onzinnig om op jouw leeftijd nog straf(studie) te moeten maken. Ik nog meer, maar ....

Vaar is dat blij, gelukkige en stralende meisje van het 4^e jaar gebleven? Wat is er met haar aan de hand? Zorgen? Jggens?...Spreek het eventueel eens uit. Je bent altijd - in alle .secretie - welkom. Ik ben ervan overtuigd : 'PLUS EST EN TOI!' Moge de goede en alvergevende God en je goede patrones, je overvloedig zegenen met alle goeds! Daar blijf ik neer intens voor bidden. Doe je ook mee? Ik wens je nog veel studietoed en mooie resultaten.

Laat je nu ook eens langs je beste zijde kennen!

Je godsdienstleraar,

E.H. J.

niet onder dwang tussengeno-
men.' Eén: Jef C. bekend. En twee:
Els, een meisje van 15, heeft vol-
gens Jef C. wetens en willens inge-
stemd met seksuele betrekkingen
met haar 48-jarige priester-leraar.

Rudy stuurt in april '97 een brief
met het bekende feitenrelaas (drie
jaar seksueel en geestelijk mis-
bruik) naar Paul Schreurs, de bis-
schop van Limburg. Hij verzoekt
met aandrang om een gesprek. Ner-
gens maakt hij gewag van een ge-
luidsopname. Kardinaal **Danneels**
krijgt een kopie van de brief.

Antwoord van Danneels: 'Ik heb
er aandachtig kennis van genomen
en voeg deze bij de informatie die ik
reeds ontving over Het Werk'. Meer
kan hij helaas niet doen: 'Het komt
natuurlijk Monseigneur Schreurs
toe de klacht tegen Het Werk en te-
gen priester Jef C., met betrekking
tot uw echtgenote te onderzoeken.'
Was getekend, met gevoelens van
hartelijke toewijding in de Heer:
Godfried Kardinaal Danneels.

Schreurs stelt intussen een ge-
sprek met Els en Rudy uit tot Ples-
sers de toestand heeft uitgeklaard:
'Ik wens klaarheid in alle objecti-
viteit.' In '97 bestaat er nog geen
commissie voor seksueel misbruik
in de kerk. Maar de bisschoppen
zijn erover aan het praten, ver-
klapt Schreurs. Misschien moet
zo'n 'neutrale instantie' zich over
het dossier buigen?

Plessers komt bij Els en Rudy
over de vloer, Rudy maakt achter-
af een verslag, waarmee Plessers
- mits enkele kleine aanpassingen
- instemt. Rudy neemt weer con-
tact op met de bisschop van Has-
selt. De procedure sleept lang aan,
schrijft hij. Wordt het geen tijd dat
het onderzoek een *formeel* karakter
krijgt? Misschien kan professor **Rik**
Torfs helpen bij de zoektocht naar
de juiste juridische stappen?

Danneels krijgt weer een kopie
van de brief.

Antwoord van Schreurs: Jef C. blijft
alles ontkennen. Misschien moet
Els het verslag van haar psychia-
ter opsturen? Dan kan het bisdom
dat bij een andere psychiater af-
toetsen. Een burgerlijke rechts-
gang is ook een mogelijkheid. Of
het nieuwe, door de bisschoppen
opgerichte meldpunt voor seksue-
el misbruik. De mogelijkheid van
een correctionele procedure komt
niet bij de bisschop op, al is de zaak
nog niet verjaard.

Hoog bezoek in september '97:
bisschop Paul Schreurs begeeft

chiater dat deze
aanklacht zou
staven'. En dan
komt het: 'Ik
denk dat ik ver-
plicht ben aan
Jef C. de ge-
vraagde stuk-
ken, voor zover
zij in mijn bezit
zijn, over te ma-
ken.'

Schreurs is al-
lang niet meer
neutraal in het
conflict.

Van de kerk
valt geen heil
meer te ver-
wachten, beslu-
iten Els en Rudy.
Ze dienen een

klacht in bij de rijkswacht: laat Jef
C. zich maar voor de strafrechter
verantwoorden. Het is het voorlo-
pige einde van een intense brief-
wisseling met het bisdom van Has-
selt.

DE HAND GODS

De rijkswacht laat er geen gras over
groeien. Met monnikengeduld pro-
beren de speurders de onderste
steen boven te krijgen. Els wordt
tien dagen lang ondervraagd. Om
haar getuigenis te staven wordt ze
ook onderworpen aan een locatie-
onderzoek: ze blijkt met zeer veel
zin voor detail de plekken van mis-
bruik te kunnen beschrijven.

De speurders maken een lan-
ge omtrekkende beweging voor
ze Jef C. oproepen - een pedofiel
die twintig jaar actief is, vat je niet
één-twee-drie. Ze ondervragen tien-
tallen mensen, die behoorlijk wat
bezwarend materiaal aanleveren.
Eén van hen is pastoor C. (geen
familie). Volgens hem zijn de pe-
dofiele neigingen van Jef C. al be-
kend sinds de jaren zeventig. Op
het speelplein in B. waren ook ge-
ruchten van ongewenste intimitei-
ten, zegt hij: Jef C. heeft de speel-
pleinwerking moeten verlaten. En
er is nog een ander slachtoffer
van Jef C.: het kind M.

Aan de telefoon zegt pastoor C.
tegen Humo: 'Het bisdom heeft
Jef C. drie keer verplaatst als
godsdienstleraar: in Herk-de-Stad,
waar hij op een technische school
les gaf, in het Sint-Augustinusinsti-
tuut van Bree en in het Onze-Lieve-
Vrouwinstituut van Genk. Zo grijpt
het bisdom in.'

Er is ook een vrouw die beweert

dat een meisje een klacht voor ver-
krachting heeft ingediend bij de
dienst slachtofferhulp van Tonge-
ren, maar de klacht later weer heeft
ingetrokken. Er is nog een andere
vrouw die last heeft van hardnek-
kige buikpijn, en vermoedt dat Jef
C. daarmee te maken heeft. Er du-
ken weer verklaringen op over on-
gewenst nachtelijk bezoek aan het
bed van tienermeisjes, van seksue-
le intimidatie en van handtaste-
lijkheden. Kortom, de rijkswachters
schieten aardig op. Maar: één dag
voor ze Jef C. willen oppakken voor
verhoor gebeurt het onbegrijpelij-
ke. Het dossier wordt hun ontnom-
men: het verhuist naar het parket
van Tongeren.

De rijkswachters zijn van de hand
Gods geslagen: dit hebben ze nog
nooit meegemaakt. En wat ook on-
gebruikelijk is: ze krijgen het uit-
drukkelijke verbod nog verdere on-
derzoeksdaden te stellen. De zaak
is nu in handen van de gerechte-
lijke politie.

BEDJE GESPREID

In het onderzoek van de gerechte-
lijke politie gebeuren vreemde din-
gen. Bij een huiszoeking in het bis-
dom van Hasselt blijkt dat er weinig
terug te vinden is van het onder-
zoek van Guido Plessers. Over Jef
C. bijna niks: drie administratieve
steekkaarten over zijn carrière in
het onderwijs, en een lijstje van
zes vragen waarop hij schriftelijk
heeft geantwoord. Een inspecteur
schrijft in zijn proces-verbaal: 'We
kunnen ons dan ook niet van de in-
druk ontdoen dat ofwel dit onder-
zoek weinig of niets voorstelde of
wel dat relevante stukken voor de
afgave van het dossier eruit verwij-
derd werden.'

Een insider «Het vreemdste
moest nog komen: meer dan zes-
tienhonderd meisjes en vrouwen,
ex-leerlingen van Jef C., werden uit-
genodigd om te komen getuigen
over mogelijk seksueel misbruik.
Zo doe je dat toch niet? *En mas-
se* mensen oproepen om over een
delicaat onderwerp te praten. Dat
doe je gericht: je kiest de mensen
die je verhoort. En je praat met ze:
urenlang, als het moet dagenlang.
Nu gebeurde het op een draffe, de
een na de ander, één of twee vra-
gen en klaar. Zo *kun* je geen resul-
taat boeken. Maar misschien was
dat wel de bedoeling: met de grote
middelen bewijzen dat er niks aan
de hand was?»

Toch levert het massale verhoor ▶

Priester Joseph C, alias Jef Seks

► een verbijsterend resultaat op: van de 1.534 ondervraagden maken liefst 128 melding van ongepast gedrag van Jef C.: seksueel getinte uitingen, seksistische uitspraken, uitnodigingen bij hem thuis, maar ook: aanrakingen met de hand, strelen van het hoofdhaar, masseren van de nek en de rug, met de hand langs de rugzijde onder de blouse voelen, schikken van de behabdjes, aanraken van de borst. Goede cijfers, luidt de conclusie, haalden de leerlingen met een korte rok en een diep uitgesneden blouse.

Een paar letterlijke citaten uit het onderzoek zijn verhelderend waarom Jef C. voor de meeste meisjes gewoon 'Jef Seks' was:

- 'Hij was indiscreet. Zo wilde hij weten of we al een vriendje hadden en of we met hem al naar bed waren geweest. Hij stelde die vraag in de klas, terwijl iedereen het kon horen.'

- 'Op het mondeling examen was ik blij dat ik niet alleen bij hem hoefde binnen te gaan. Ik was bang dat hij te ver zou gaan.'

- 'Hij stelde ons de vraag wat we het ergste zouden vinden: verkracht worden door een priester of onze vader.'

- 'Hij zei: 'Meisjes, ga nu maar van de verwarming af. Als jullie je maandstonden hebben, gaat het nog stinken ook.''

- 'Een meisje vertelde me dat hij dit keer te ver was gegaan. Ze zou het er niet bij laten, ze was erg kwaad, ze was buiten zichzelf. Ik ben niet ingegaan op wat ze vertelde maar het was duidelijk dat hij haar op seksueel vlak had lastiggevallen.'

- 'Ik kreeg van hem een boek over seksueel overdraagbare ziektes mee naar huis.'

- 'Ik had thuis problemen. Na de les drong hij zijn diensten aan me op. Hij nam me vast en begon me strelen, almaar meer in de richting van mijn borsten.'

- 'Na de les voelde hij met zijn hand over mijn rug of ik wel een beha droeg. Ik ben opgestaan en weggegaan. Hij zei: 'Je bent misschien mooi, maar daarmee kom je niet in de hemel.''

- 'Ik ben lerares. Geruchten circuleren dat er meerdere slachtoffers van hem zijn, maar ze zouden erg terughoudend zijn om de feiten kenbaar te maken.'

- 'Omwille van zijn uitingen hebben enkele leerlingen in het Duits een scheldbrief naar hem gestuurd, waarin hij beschuldigd wordt van

verkrachtingen. De brief werd ondertekend met R.A.F. We wilden een reactie bij hem uitlokken, maar die kwam er niet.'

- 'Op een mondeling examen vroeg hij om samen met hem op retraite te gaan.'

- 'Hij wilde weten wie van ons al de pil gebruikte.'

- 'Hij zei: 'Als je met je vrijer uitgaat en je raakt niet meer thuis, staat er altijd wel een bed bij me klaar.''

CASE CLOSED

Jef C. zelf ontkent het licht van de zon in zijn verhoor. Hij heeft zich nooit onbetamelijk gedragen, wat anderen daar ook van zeggen. Oké, hij maakte weleens een opmerking over lippenstift of hij sprak waarderend over een mooi paar benen, maar wat is daar in hemelsnaam mis mee? En ja, eind jaren zestig, begin jaren zeventig bezocht hij weleens meisjes die alleen op kot zaten. M., bijvoorbeeld, die in haar dagboek had genoteerd dat ze haar borsten aan jongens had laten zien. 'Ik heb haar dan gezegd dat zij haar bovenlijf ook aan mij mocht tonen, wat ze niet gedaan heeft. U vraagt me wat het nut ervan was dat zij haar naakt bovenlijf aan mij als priester zou laten zien. Het ging gewoon om nieuwsgierigheid van mijnentwege. Meer was het niet.'

Volgens de speurders van de gerechtelijke politie heeft Jef C. naar alle waarschijnlijkheid meerdere slachtoffers gemaakt. In twee gevallen uiten ze hun twijfels openlijk. Alleen: één vrouw hebben ze niet

kunnen traceren, en een tweede ontkende tijdens het verhoor. Conclusie: 'We hebben ons onthouden betrokkene voor een tweede maal te interpellieren.'

Het resultaat van het onderzoek lekt in de pers. De Standaard schrijft: 'Ondervraging van 1650 vrouwen levert niets op.' In het artikel wordt dat nader verklaard: de massale ondervraging is er gekomen op vraag van Jef C., die in het nieuws was gekomen voor ronsselpraktijken en seksuele intimidatie. Volgens gerechtelijke kringen in Tongeren zijn geen nieuwe strafbare feiten ontdekt.

Eind 1999 bevestigde de kamer van inbeschuldigingstelling de verjaring van de feiten. *Case closed.*

Els «Een halfuur na het vonnis kreeg het persbureau Belga een bericht van het bisdom binnen: 'Limburgse priester vrijgesproken van zonden'. Dat was je reinste leugen. Jef C. is niet vrijgesproken, hij is *buiten vervolging gesteld*. De feiten waren verjaard.»

De insider «Ze hebben de zaak laten verjaren. Ze hadden de verjaring ook kunnen stuiten door zich te beroepen op de opvolging van strafbare feiten, maar dat hebben ze niet gedaan.»

ROOD VAN WOEDE

Een nieuw millennium breekt aan, maar nog geven Els en Rudy de strijd niet op. Ze schrijven kardinaal Danneels met een hartstochtelijke bede om gerechtigheid. Hij preekt zo vaak over persoonlijke ethiek. Kan hij dat ook niet op hun

geval toepassen? Danneels prevelt zijn vaste mantra: 'Ik moet u blijven doorverwijzen naar Monseigneur P. Schreurs, de bisschop van Hasselt. In tegenstelling met wat U denkt, heb ik geen bevoegdheid om een klacht tegen een priester van een ander bisdom te onderzoeken.' Schreurs schrijft sec: 'Over de zaak zelf kent u mijn overtuiging.'

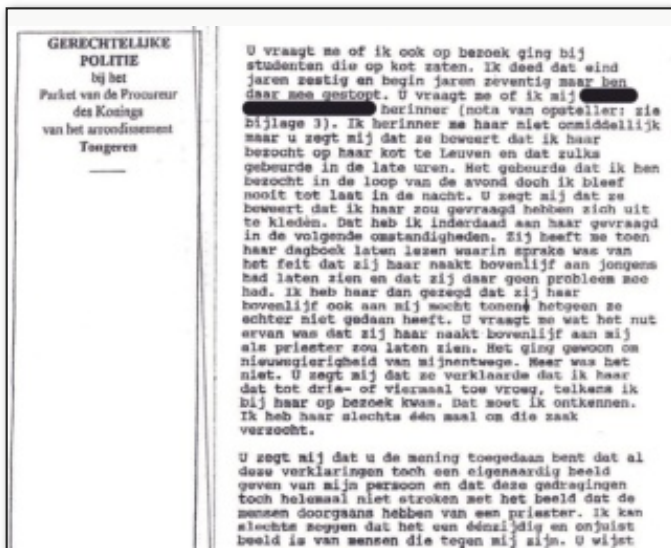
En dan is het 25 januari 2000, eenedenkwaardige dag: Rik Devillé zet, met twintig slachtoffers in zijn zog, een voet tussen de deur van het aartsbisschoppelijk paleis in Mechelen en bestijgt de trappen, op zoek naar de kardinaal.

Els «Danneels zei: 'Met zoveel mensen kunnen we onmogelijk vergaderen.' – 'Geen probleem,' zeiden wij. 'Een deel van ons zal wel staan.' Zo zijn wij onze verhalen beginnen te vertellen: rustig, zonder stemverheffing, zonder beschuldiging. Danneels moest gewoon luisteren. Maar dat viel hem lastig: hij werd rood van woede, helemaal niet de man zoals we hem doorgaans kennen. 'Ik zit hier precies in een tribunaal,' zei hij. Maar hij deed zijn best, hij luisterde voor één keer, waarna hij herhaalde wat hij altijd zegt: 'Wend u tot de bisschop in uw eigen bisdom: ik kan niks voor u doen.' Daarop nam een oudere man de kardinaal zachtjes bij de arm: 'Monseigneur, ik behoor tot uw bisdom. Mijn dochter ligt in een coma ten gevolge van seksueel misbruik. Wat hebt u al voor mij gedaan?' Toen werd het muisstil.»

Rudy «Die man is op een later tijdstip, met zijn dochter in een ambulance, naar het aartsbisschoppelijk paleis gekomen: Danneels gaf niet thuis.»

11 februari 2000 schrijft Danneels dat hij met monseigneur Schreurs over het dossier van Els zal spreken. De correspondentie met het bisdom stopt voor een tweede keer: de zaak lijkt nu wel definitief dood te bloeden.

Maar dat is buiten Els en Rudy gerekend. In 2008 zoeken ze in al hun onverzettelijkheid opnieuw contact met het bisdom van Hasselt: Paul Schreurs is inmiddels overleden en opgevolgd door zijn hulpbisschop, **Patrick Hoogmartens**. Misschien ligt daar een kans? In een emotionele brief schreeuwde het koppel nog één keer om hulp. Voor het eerst maken ze melding van hun geluidsoptname, waarin de onderzoeker van het bisdom toegeeft dat Jef C. Els heeft ver-

Het verhoor waarin Joseph C. toef dat hij een studente gevraagd had om hem haar borsten te tonen. 'Het was gewoon nieuwsgierigheid van mijnentwege, meer niet.'

Source: Humo Publication date: 13-7-2010

kracht. Hoogmartens voelt de pijn van het koppel, schrijft hij, maar beweegt niet: de rechtbank heeft, na een 'zeer uitgebreid onderzoek', het dossier afgesloten.

Op een tweede – verontwaardigde – brief komt geen antwoord meer.

GEHEUGENVERLIES

In november 2009 barst een bom in het plaatsje B. **Bart A.**, de parochiepriester die vanwege zijn vermeende betrokkenheid bij een gokschandaal naar Overpelt was overgeplaatst, blijkt jarenlang twee minderjarige kinderen in B. te hebben misbruikt: een meisje en een jongen. Het meisje doet, na een mislukte zelfmoordpoging, aangifte bij de politie. De priester gaat in voorhechtenis. Het bisdom schorst hem.

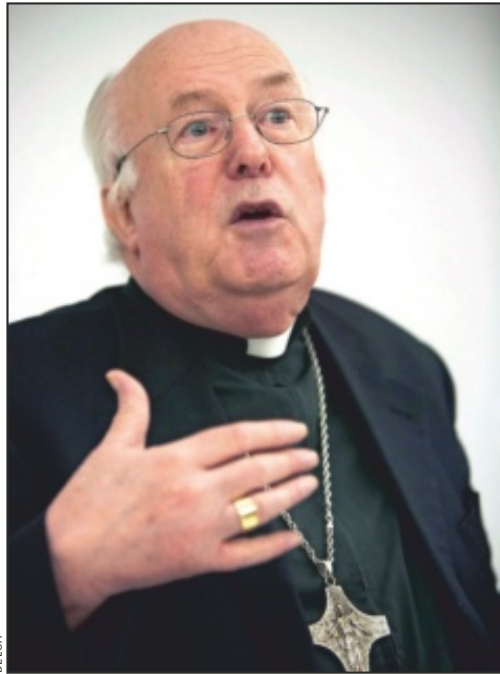
Els en Clara, het meisje dat op kamp werd misbruikt door Jef C., vragen een onderhoud met de nieuwe bisschop aan: als de ene pedofiel in B. wordt gestraft, waarom de andere dan niet? Eind november ontvangt Patrick Hoogmartens de twee vrouwen. Veel herinnert hij zich niet meer van de slachtoffers van Jef C., beweert hij. Acuut geheugenverlies – het komt voor in de hoogste kringen.

Hoogmartens adviseert Els uiteindelijk nog eens de onderzoeker van het bisdom aan te spreken. Els weet niet wat ze hoort: de man die het interne onderzoek bewust heeft laten mislukken? Ze doet een tegenvoorstel. 'Kom bij ons thuis het gerechtelijke dossier inkijken en luisteren naar de geluidsopname met Plessers.' Els: 'Wij willen geen geld. Wij willen erkenning als slachtoffer, en wij willen Jef zijn kleed laten uitdoen: zo'n man is geen priester meer. Hij moet weg uit het dorp, en zich laten begeleiden.'

Hoogmartens geeft geen krimp. Een medewerker schrijft dat de bisschop juridisch advies inwint.

Els besluit, na lang aarzelen, voor de commissie-**Adriaenssens** te getuigen. Een beproeving, zegt ze. Ze rilde van angst bij de gedachte dat ze Jef C., die een uur later zou worden verhoord, in de gangen van het gebouw tegen het lijf zou lopen. 'De hele tijd dacht ik: 'Ik moet maken dat ik hier op tijd weg ben.' Echt waar, ik kon aan niks anders denken. Ik ben nog niet zover dat ik boos op hem kan zijn – ik ben alleen maar bang.'

Verder vond ze Adriaenssens wel een geschikte man, die zijn taak

BELGA

ter harte nam. Al was hij zichtbaar geschrokken van de tegenwerking in het dossier. En vooral: van de recente aard van de feiten.

Els «Na de zaak-Vangheluwe is er niks veranderd: de kerk duwt de slachtoffers nog altijd weg. En wat moet ik denken van de huiszoeking in de commissie door het parket van Brussel, één week later? Wat betekent dat voor mijn dossier? Dat het teruggaat naar het oorspronkelijke gerechtelijke arrondissement, Tongeren, waar ze niet ernstig hebben gezocht? Het is geen prettig vooruitzicht.»

Els heeft alle hoop nog niet opgegeven. Ze is onlangs weer verhoord door de politie. Zou het onderzoek dan misschien toch heropend worden? Moet het worden overgedaan? In een brief aan Rik Devillé op 21 juni schrijft Patrick Hoogmartens, bisschop van Limburg, dat het dossier van Jef C. bij de commissie-Adriaenssens ligt 'en daarenboven ook bij de gerechtelijke politie'. Die laatste toevoeging intrigeert.

Een woordvoerder van het parket van Tongeren laat verstaan dat het onderzoek helemaal niet opnieuw moet worden gevoerd: de feiten blijven verjaard. Maar het dossier wordt heropend na een nieuwe klacht van Jef C. voor – jazeke – laster en eerroof, als gevolg van verklaringen in de pers.

Niemand hoeft Jef C. nog bij te scholen inzake intimidatie. Maar aan de telefoon is hij wel erg kort van stof tegen Humo: 'Meneer, wil u mij alstublieft met rust laten?'

Els, slachtoffer van Joseph C., over de keer dat ze, begeleid door Rik Devillé, met twintig lotgenoten ging aankloppen bij kardinaal Danneels. 'Hij werd rood van woede. Helemaal niet de man zoals we hem doorgaans kennen.'

TWEE NONNEN

Clara heeft zich, vreemd genoeg, tien jaar geleden tot het katholicisme bekeerd. Het geloof is de grootste kracht in haar leven, zegt ze. Dat krijgt niemand stuk. Alleen: Jef C. heeft ze nog niet kunnen vergeven.

Clara «Ik heb me altijd aan **Edith Stein** gespiegeld. Ken je haar? Een Joodse vrouw die in het concentratiekamp veelvuldig is verkracht. Later vraagt een cipier haar om vergeving, en ze schenkt 'm die. Weet u, dat zou ik ook graag doen: Jef vergeven. Daarom ben ik twee keer bij hem naar de mis geweest. Ik heb hem de kans geboden om te vragen: 'Wil je mij vergeven?' Maar Jef vraagt niks. Jef *bekent* niks. En als je niet bekent, kun je niet vergeven worden.»

Els is haar geloof kwijt. Godsdienst onderwijzen – ze moet er niet meer aan denken. De affaire en de nasleep hebben haar leven gebroken: werken kan ze niet meer, aan kinderen begint ze niet, slapen kan ze alleen met het licht aan. In haar hoofd *blijft* het malen. Maar het gevecht opgeven? Nooit. Het kan niet dat Jef C. met zijn misdrijven ongestraft wegkomt. En nog minder dat hij daarvoor bescherming geniet.

Els «Waar heeft hij die bescherming aan te danken? Het kan niet anders of het is Het Werk.»

Karel Wieërs, advocaat van Els: 'Wat me altijd zal bijblijven is de zitting voor de raadkamer in Tongeren. Els was nog een jonge vrouw,

niet vertrouwd met het gerecht, bang voor de confrontatie met Jef C. Maar wij stappen daar uit de auto, en opeens duiken twee nonnen van Het Werk op, twee oude bekenden van Els, die haar de hele tijd zwijgend achterna lopen. Op den duur werkte het op mijn zenuwen: ik heb me omgedraaid en hen aangesproken. Ze gingen lopen! Maar daarna kwamen ze weer achter ons aan. Het was een heel akelige sfeer, alsof mensen achter je rug met een kruis lopen te zwaaien. Begrijpt u?'

Els «Dat hele rechtsgebouw was vergéven van de nonnen van Het Werk (*zucht*). De huidige paus is een sympathisant van Het Werk – hij heeft de beweging onmiddellijk na zijn aanstelling erkend. Aartsbisschop **Léonard** steunt de beweging ook – in het bisdom Namen was er jarenlang een huis van Het Werk. Dat móét het zijn: Het Werk steunt Jef C., anders is het niet te verklaren. Jef staat niet bepaald hoog in de kerkelijke hiërarchie: hij is, sinds zijn ontslag in het lyceum, priester in een rusthuis.»

In het rusthuis van de zusters in B. veroorzaakt de naam van Jef C. ongemakkelijke stiltes. Populair is hij niet. De oudere mensen uit het dorp weten maar al te goed wat hij op zijn kerfstok heeft. En nu nog kan hij het niet laten schunnige opmerkingen te maken en handtastelijk te zijn.

Een diepgelovige ouderling vertelt van zijn drie bezoeken aan de bisschoppen ten voordele van 'de meisjes die zo onnoemelijk geleden hebben', Els en Clara. Met Schreurs werd het ruzie ('Ge liegt: Jef C. is níét vrijgesproken!'), met Hoogmartens van hetzelfde ('Ik buig niet voor u, ik buig alleen voor God!') alleen met Danneels was het relatief aangenaam: hij schonk een icoon weg van de Goede Herder, Jezus met een schaapje op elke schouder ('Dank u, maar ik ben voor de derde keer teleurgesteld').

De ouderling zucht. Langzaam gaat een oudtestamentische vinger de hoogte in: 'Ooit komt de dag dat Jef C. terecht zal staan. Als hij sterft, zal hij net als iedereen voor God verschijnen. En wees maar zeker: God is de enige rechter.'

Jan Antonissen

De namen van de slachtoffers en hun familieleden zijn, om redenen van privacy, gefingeerd.